

PETIT

Open Access i julegave. Open Access udvalget har udarbejdet en rapport indeholdende 14 anbefalinger til, hvordan Danmark kan leve op til EU-Ministerrådets konklusioner om videnskabelig information i den digitale tidsalder. Helt overordnet er budskabet fra OA-udvalget, at der så vidt muligt skal være fri adgang til resultaterne af offentligt finansieret forskning, og at den mest farbare vej er grøn OA (parallelpublicering). OA-udvalgets rapport blev sendt i bred høring i april 2010. Høringen resulterede i 48 høringssvar samt en lind strøm af artikler i aviser, tidsskrifter m.m. Rapporten og anbefalingerne har således gjort spørgsmålene om, hvorvidt og hvordan der skal være fri adgang til resultaterne af offentligt finansieret forskning til et emne, som mange centrale aktører forholder sig til. I løbet af efteråret 2010 samler OA-udvalget op på høringssvarerne og på baggrund af disse samt rapporten udarbejdes en strategi for implementeringen af Open Access i Danmark. Strategien skal afleveres til Videnskabsministeriet den 1. december. Processen efter den 1. december afgøres af, hvordan videnskabsministeren tager imod strategien, og hvordan hun vælger at prioritere. De foreløbige meldinger ser dog positive ud, af Berlingske Tidende fremgik det, at ”Ministeren er klar til at indføre såkaldt open access – eller fri adgang – til alle forskningsartikler offentliggjort i videnskabelige tidsskrifter, hvis artiklerne er baseret på forskning betalt med offentlige midler.”

Lise Mikkelsen, Styrelsen for Bibliotek og Medier - lmi@bibliotekogmedier.dk

Tal og Tællerier. De nordiske statistikbureauer har store mængder af data, der belyser samfundets udvikling gennem en næsten 200-årig periode. Ved det 25. Nordiske Statistiker-møde, i år afholdt i København, fremlagde bibliotekerne ved henholdsvis det norske, svenske og danske statistikbureau deres arbejde med at få de ældste udgivelser fra bureauerne gjort tilgængelig for brugerne.

Historisk statistik er efterspurgt, men brugernes forventning er samtidig at alt findes på Internettet. Statistik sentralbyrå i Norge og Statistiska centralbyrån i Sverige har taget konsekvensen og er i gang med at digitalisere alt, hvad de har udgivet, så det vil være at finde fuldttekst online. Efterhånden som materialet digitaliseres, tilgængeliggøres det på bureauernes hjemmeside, først bagefter vil de gå i gang med at tilknytte metadata, så det er muligt at fremsøge materialet.

Hos Danmarks Statistik digitaliserer vi Statistisk Årbog, som blev udgivet første gang 1896, men ellers har vi valgt at fokusere på registreringen ved først at gøre bøgerne søgbare i vores online katalog. Da vores poster eksporteres, kan bøgerne også findes via DanBib og bibliotek.dk.

For at øge søgbarheden har vi tilføjet en indholdsbeskrivende note, og som en yderligere hjælp til at relevansvurdere materialet er der tilknyttet en scannet indholdsfortegnelse. Vi håber på den måde at synliggøre vores ældste bøger, og gøre det nemmere for brugerne at bestille dem. Det mest optimale for brugerne ville selvfølgelig være at digitalisere det hele, og det håber vi også, vi senere får ressourcer

til. Til gengæld har vi så til den tid den registrering, der gør materialet søgbart, for os selv, for brugerne og ikke mindst for landets biblioteker.

Find statistikken her:

Norge – www.ssb.no/histstat

Sverige – www.scb.se/bisos

Danmark – www.dst.dk/katalog

Anna Dorthe Bracht, Danmarks Statistiks Bibliotek og Information – abn@dst.dk

Fler’ kompetencer. Kursus- og konsulentafdelingen ved Det Informationsvidenskabelige Akademi styrker fremover udbuddet af kurser og temadage rettet mod forskningsbibliotekerne. For eksempel med en temadag om Wikipedia som informationskilde, der sætter lys på styrker og svagheder ved brugen af crowdsourcing og sociale teknologier som kilde til viden. Desuden kommer der kurser med fagligt specifikke emner, fx informationsøgning indenfor statistik. Andre temaer for kurser er open access, akademisk skrivning og sociale mediestrategier.

Baggrunden er et ønske om bedre at ramme de behov fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne har. Bibliotekerne skal fremover både være stærke på deres faglighed og som medskabere af deres moderinstitutioners fremtid. Her er kompetencer indenfor entreprenørskab, innovation og evnen til at formidle budskaber essentielle.

I støbeskeen er også et kursus for nyansatte akademikere i biblioteker og videnscentre, der sigter mod at ruste både nye ledere og medarbejdere til arbejdet i biblioteksverdenen, med

input fra nogle af de skarpeste hoveder på IVA. Blandt gengangerne er kurserne omkring bibliotometri og forskningsanalyse inden for henholdsvis natur- og sundhedsvidenskaberne og human- og samfundsvidenskaberne. Disse populære kurser giver en nuanceret forståelse af et meget komplekst og omdiskuteret problemområde, der har stadig stigende betydning for forskningsverdenen – og dermed for de bibliotekarer og informationsspecialister der skal understøtte dem.

Mathias Engberg Eiriksson, Det Informationsvidenskabelige Akademi – mee@iva.dk

Digitale anskuelsesbilleder. Anskuelsesundervisning tog udgangspunkt i store farvelagte plancher, så skoleelever kunne se og dermed nemmere forstå, hvad læreren talte om. I Cirkulære fra Kirke- og Undervisningsministeriet af 6. april 1900 om undervisningsplaner for de offentlige folkeskoler hedder det således om anskuelsesundervisningen, at der bl.a. skal undervises ”Varme og kolde Lande. Trækgfuglene. Elefant, Løve, Kamel og Abe. Bjørn, Hval og Sæl. Negere, Grønlændere”.

I oktober var der officiel åbning på hjemmesiden ”Wall charts, history and European Identity”: www.historywallcharts.eu. Ved hjælp af digitaliserede anskuelsesbilleder har projektet det formål at skabe bevidsthed om ligheder og forskelle i undervisningen i Europa i løbet af det sidste århundrede. De deltagende institutioner er Danmarks Pædagogiske Bibliotek ved Aarhus Universitet, Forskningsne-

den for anskuelsesbilleder ved universitetet i Würzburg og Skolemuseet i Rotterdam.

Når siden er fuldt udbygget vil den indeholde ca. 3.700 anskuelsesbilleder heraf ca. 1.000 fra samlingen i København.

Man kan læse mere om samlingen af anskuelsestavler ved DPB, Europas største, på www.dpb.dpu.dk/tavler.

Jens Bennedsen, Danmarks Pædagogiske Bibliotek – jens@dpu.dk

Max Weber om natten.

En studerende har for nylig i et blog-indlæg kommenteret bibliotek.dk under titlen *Fucking Fagre Nye Verden*:

”Ok. Jeg skal til eksamen onsdag. Jeg skal have Max Weber ind over – jeg fristes til at sige noget grimt om ham, fordi jeg ikke fatter en Scheisse af hans elendige teorier. Jeg spørger her på debatten. Jeg får en del gode bud. Jeg går på bibliotek.dk og søger. Og finder så ud af at en af bøgerne kan lånes som e-bog. E-bog? Hvad er dét nu for noget pjat?

Jeg undersøger det. Jeg henter Adobe Digital Editions. Jeg låner bogen. Klokkeren er over midnat, natten til fredag. Efter lidt tid, lidt nervepirring af de større og en ordentlig portion skepsis går det op for mig at NU ligger bogen der krafthelvede. På MIN puter. Midt om natten. Jeg behøvede kun at lette måsen for at tisse og hente lidt mere vand. Jamen, hvor helt igennem supersmart er dét så lige? Jeg skal ikke huske at aflevere bogen igen. Ja, jeg har den kun i 8 dage, men hallo – efter onsdag skal jeg ikke læse mere om Weber-manden.”

Marianne Hermansen, DBC A/S – mah@dbc.dk